

Notat

Ærø Kommune
Statene 2
5970 Ærøskøbing

cla@aeroekommune.dk
+45 63 52 50 00

Sag: S2023-4353
Sagsbehandler: CLA

8. juni 2024

Indretningsforslag på Svendborg Havn

Ærø Kommune planlægger idriftsættelse af to nye, elektriske færger, som skal udskifte de eksisterende to dieselfærger på ruten mellem Ærøskøbing og Svendborg. Formålet med projektet er at eliminere klimagas-udledninger fra den mest trafikerede og, på nuværende tidspunkt, mest forurenende rute til og fra Ærø, og samtidig fremtidssikre forbindelsen til fastlandet ved at udvide overførselskapaciteten fra 42 personbilsenheder (PBE) pr. færge på de eksisterende til cirka 67 PBE.

Udskiftningen af de eksisterende Tvillingefærger på ruten kommer selvsagt også til, at have indflydelse på land. Havnepladserne i de to havne og det omkringliggende vejnet skal kunne håndtere mere trafik til og fra færgerne grundet den øgede overførselskapacitet, mens ladeanlæg vil være en nødvendighed at etablere på havnen for at kunne lade de elektriske færger. Med en større overførselskapacitet, vil de nye færger også blive fysisk større end de eksisterende, hvilket vil kræve at færgelejerne i de to havne tilpasses så de kan modtage større færger.

Før miljøvurdering, projektering og anlæg af havnene som del af projektet med nye færger på ruten er det vigtigt, at der udstikkes en ramme for det videre arbejde. Derfor er der i løbet af det sidste halve år udarbejdet indretningsforslag for Ærøskøbing og Svendborg Havne i samarbejde med en ekstern rådgiver og embedsværket i de to berørte kommuner. I det følgende vil indretningsforslaget på Svendborg havn blive introduceret efterfulgt af kommentarer fra Ærø Kommunes administration.

Indretningsforslaget på Svendborg Havn

Udarbejdelsen af indretningsforslag for Svendborg Havn har taget udgangspunkt i en ramme baseret på de pejlemærker, der i marts 2024 blev vedtaget i Svendborg Kommune, samt de andre eksisterende planer og analyser på Svendborg Havn.

Som det fremgår af pejlemærkerne, er der i rammen ikke afsat yderligere plads til Ærøfærgerne på eksisterende områder på havnen i Svendborg. Som nævnt ovenfor, vil de nye færger dog blive mere pladskrævende, både med behov for plads til flere køretøjer i opmarcharealet og med den nye ladeinfrastruktur.

I Svendborg Kommunes pejlemærker gives der dog mulighed for at finde mere plads ved at udvide havnearealet mod syd. Som det fremgår af vedhæftede forslag til havneindretning i Svendborg, vurderes det at være nødvendigt at gøre brug af denne mulighed.

Færgelejet er således flyttet længere mod syd, mens kajen langs færgen er forlænget med henblik på at lave plads til det nødvendige ladeudstyr og automatfortøjning samt, at give færgerne tilstrækkelig støtte, mens de omkringliggende funktioner, herunder Hjortøboen og postbåden er forsøgt bedst muligt beskyttet. Færgelejet er desuden vinklet med henblik på, at gøre svingvinklerne mindre for køretøjer, der skal ombord på færgen, og på den måde kunne udnytte det tilgængelige område til opmarch bedst muligt.

Vedlagt findes havneanalysen med beskrivelse af indretningsforslaget, samt plantegning af indretningsforslaget og to visualiseringer af de primære tekniske anlæg planlagt i forbindelse med de nye færger. Bemærk, at overslagspriserne på scenarierne er anonymiseret i materialet af hensyn til forhandlingsmulighederne i udbuddet af opgaven. Materialet er udarbejdet i overensstemmelse med Svendborg Kommunes pejlemærker og i tæt samarbejde med Svendborg Kommunes administration.

Ærø Kommunes administrations kommentarer

Først er det vigtigt at understrege, at indretningsforslaget ikke er en projektering af havneanlæggene. Indretningsforslaget skal ses som et oplæg eller ramme, som vil blive benyttet i den følgende proces med miljøvurdering og projektering. Det er nødvendigt at have en ramme på plads for at kunne udføre de nævnte opgaver. Der er fortsat ubesvarede spørgsmål, som netop vil blive belyst og konkretiseret i forbindelse med miljøvurderingen og projekteringen.

I det følgende er nogle uddybende kommentarer til materialet udarbejdet af den eksterne rådgiver på Svendborg Havn.

Lysregulering eller forkørselsret ved frakørsel fra færge er ikke inkluderet i indeværende indretningsforslag, men kan overvejes i forbindelse med driften, hvis det konstateres at der er problemer med at tømme færgerne. Det vurderes dog ikke at være en udfordring i dag.

Der er indrettet plads før sluseanlæg/nummerpladescannere, for netop at minimere risikoen for kødannelser ud på selve vejen.

Den umiddelbare vurdering af de eksisterende færgelejers tilstand – bl.a. på baggrund af færge- og havnepersonalets erfaringer og vurderinger – er, at færgelejerne ikke er i en god forfatning. Det er derfor vurderet, at der ikke vil være nogen økonomisk besparelse ved at genanvende delelementer fra de eksisterende færgelejer – og at de påkrævede arbejder uanset færgelejers placering vil svare til nyetablering af et færgeleje.

Fendere og duc d'albe er dimensioneret efter bedste evne med nuværende viden om behov og forudsætninger. Ydermere for at sikre mod ekstremhændelser vejrmæssigt og i forsøget på at påvirke Svendborgs interesser i området omkring

mindst muligt. Det er ikke muligt at lave noget mere konkret uden at have et skibsdesign. Når der er et skibsdesign klar, kan også færgelejerne mm. tilpasses til mere præcise mål og vil naturligvis fortsat respektere pejlemærkerne.

Det vil være muligt for Svendborg Kommune, at blive inddraget yderligere i planlægning og udformning af landanlæggene på Svendborg Havn i forbindelse med den kommende miljøvurderingsproces, hvor forholdene vil blive konkretiseret nærmere.

Til sidst er det værd at nævne, at Ærø Kommunes projektgruppe også undersøger forskellige mulige løsninger på ladeinfrastrukturen til de nye elfærger. En af mulighederne som undersøges er primær ladning på Ærø, enten med en mindre ladestation i Svendborg eller kun i Ærøskøbing. Dette skal dog være både teknisk og økonomisk muligt, hvilket pt. undersøges.

Projektplan

Projektet med ny tonnage på Ærøskøbing- Svendborgoverfarten skal i overensstemmelse med aftale med Trafikstyrelsen være afsluttet i september 2027. Det er absolut nødvendigt at Ærø Kommune overholder denne tidsplan for at kunne opretholde sit tilskud fra Trafikstyrelsens pulje til grønne indenrigsfærger.

For at kunne overholde tidsplanen er det nødvendigt at kunne igangsætte miljøvurderingsarbejdet ved udgangen af august 2024. Miljøvurderingsarbejdet forventes at pågå i 12 måneder, hvorefter projektering og anlæg på havnene igangsættes på baggrund af myndighedens godkendelse, forventeligt i august 2025.

Som det fremgår af vedhæftede tidslinje var den oprindelige forventning, at kunne nøjes med en miljøscreening, men i processen med udarbejdelse af indretningsforslag er vurderingen, at det er overvejende sandsynligt, at en VVM er påkrævet. Der er i gældende tidsplan indlagt ekstra tid til projektering og konstruktion, hvormed det vurderes, at tidsplanen fortsat kan overholdes selvom miljøvurderingsprocessen vil blive mere tidskrævende end først antaget. Desto mere vigtigt er det, at kunne sætte gang i miljøvurderingen ved udgangen af august.

Vedlagt gældende tidsplan for projektet.